

Advies Pieter van Geel

Proefcasus Eindhoven Airport

Missie en Vraagstelling

De missie van de Proefcasus is om op innovatieve wijze als regio via participatie en overleg met de omgeving (omwonenden en maatschappelijke organisaties, experts, bedrijven en overheden) met het oog op een passende weging van de verschillende belangen tot het best haalbare advies te komen over de ontwikkeling van Eindhoven Airport tot een toekomstbestendige en duurzame luchthaven.

De centrale vraagstelling van de Proefcasus is:

1. Welk perspectief op de toekomst van Eindhoven Airport na 2019 is wenselijk en realiseerbaar?
2. Hoe komen we tot een goede balans tussen economische groei en de belasting van de leefomgeving?

Deelnemers belangen omwonenden:

Cees Beemer
Klaas Kopinga
Wim Scheffers
Dick Veenstra
LeoJan Velthoven

Bernard Gerard
Michiel Visser

Dorpen Zuid
BOW
BVM2
Eindhoven Noord
Wintelre

BVM2
BMF

Advies Pieter van Geel

De vijf speerpunten in het advies:

1. Actief sturen op minder geluidbelasting
2. Structureel bijdragen aan de klimaatdoelstellingen
3. Actief sturen op verbetering van de luchtkwaliteit
4. Meerwaarde bieden voor de regio
5. Vertrouwen vanuit de omgeving

Sturen op minder geluidbelasting

- ✓ Begrens het aantal vliegbewegingen op 41.500 voor 2020 en 2021.
- ✓ Om vanaf 2020 al direct te komen tot vermindering van de geluidbelasting vervallen de geplande vluchten na 23.00 uur.
- ✓ Start een nieuwe MER ten behoeve van invoering nieuw sturingsmodel met als uitgangspunt 30% reductie van de geluidbelasting in 2030 ten opzichte van 2019.
- ✓ Betrek de omgeving bij dit traject via de Permanente structuur.
- ✓ Eindhoven Airport start met het stimuleren vlootvernieuwing via luchthaventarieven.
- ✓ Inzet overige hinderbeperkende maatregelen (met name op luchthaven zelf) ten behoeve van verdere reductie geluidbelasting.
- ✓ Uitrol van een Regionaal Meetnet voor luchtkwaliteit en geluid in Zuidoost-Brabant. Zorg voor goede afstemming met de Nationale Programmatische aanpak meten vliegtuiggeluid.
- ✓ Iedere 3 à 4 jaar een GGD-belevingsonderzoek.

Actief bijdragen aan klimaatdoelstellingen

- ✓ Eindhoven Airport neemt het voortouw in het samenbrengen van brandstofproducenten, brandstofleveranciers en luchtvaartmaatschappijen om de inzet van duurzame brandstoffen op de luchthaven te realiseren. Minimaal 5% van de brandstof (bijmenging) zou duurzaam moeten zijn in 2023 en minimaal 14% in 2030. Eindhoven Airport zet zich daarbij in om in 2030 bijmenging van 20% te behalen. Hiervoor wordt een stappenplan opgesteld.
- ✓ Vorm uit het innovatie-ecosysteem van de Brainportregio een groep koplopers (kennisinstellingen en bedrijven) om Eindhoven Airport als proeftuin te gebruiken voor technologische innovaties die ingezet kunnen worden om de luchthaven en luchtvaart te verduurzamen en daarmee de kwaliteit van de leefomgeving van de regio te verbeteren. Daarbij komt een focus op synthetische kerosine te liggen maar wordt ook gekeken naar andere technieken zoals direct air capture van CO2 en elektrisch vervoer.
- ✓ Vanaf 2022 worden voor alle vertrekkende vluchten voor de volledige vlucht gecertificeerde compensatierechten gekocht, bij voorkeur in de regio.
- ✓ Creëer een Klimaatfonds waaruit de compensatierechten kunnen worden betaald en de stimulering van de inzet van duurzame brandstoffen op Eindhoven Airport. Dit fonds kan worden gevoed met een toeslag van 1 euro op de tickets en door middel van andere bronnen.
- ✓ Stimuleer vlootvernieuwing en inzet van de nieuwste en schoonste vliegtuigen via tariefdifferentiatie in de luchthavengelden.
- ✓ Stimuleer dat voor afstanden beneden 700 km de trein als duurzaam alternatief wordt gebruikt door deze bestemmingen niet of minder aan te bieden.
- ✓ Verken de toepassing van de overige hinderbeperkende maatregelen op Eindhoven Airport.
- ✓ Benut de nationale tickettaks (deels) voor gebruik van duurzame brandstoffen.

Sturen op verbetering luchtkwaliteit

- ✓ Stimuleer de inzet van zuinige en schone motoren via de luchthavengelden om de uitstoot te beperken.
- ✓ Reduceer fijnstofemissies op de luchthaven zelf door meer apparatuur te elektrificeren die wordt gebruikt tijdens de afhandeling van het vliegtuig op de grond.
- ✓ Verbeter de lokale luchtkwaliteit en beperk de CO₂-uitstoot van de luchtvaart door de inzet van duurzame brandstoffen.
- ✓ Haal winst uit de bebouwde omgeving door slim om te gaan met het planten van gewassen en groen creëer je mogelijkheden voor het invangen van fijnstof en CO₂.
- ✓ Maak de beschikbare ontwikkelruimte in het kader van PAS (Programmatische Aanpak Stikstof) concreet en verdeel deze over de diverse economische ontwikkelingen in het gebied.
- ✓ Zet gezamenlijk in op het versnellen van de elektrificatie van de luchtvaart. Op de lange termijn kan elektrisch of hybride vliegen net als bij de NO_x-emissies ook de fijnstofemissies minimaliseren.
- ✓ Werk in overleg met de omgeving via de Permanente structuur aan de verdere uitrol van het Regionaal Meetnet Luchtkwaliteit en Geluid in Zuidoost-Brabant en monitor de ontwikkelingen in luchtkwaliteit en geluid rondom Eindhoven Airport.

Meerwaarde voor de regio

- ✓ Maak Eindhoven Airport het visitekaartje van de innovatieve hightech Brainport regio. Zet hiervoor een samenwerking op tussen Eindhoven Airport, het bedrijfsleven en kennisinstellingen.
- ✓ Zet de transitie in gang naar een bestemmingennetwerk dat aansluit bij de behoefte van de regio. Sturing op bestemmingen (hub met intercontinentale verbinding, top economic-area, aansluitend op zakelijk, leisure and VFR verkeer) door het opnemen van een local rule en differentiatie in luchthaventarieven door Eindhoven Airport. Ter ondersteuning van deze ambitie zou vanuit het Rijk onderzocht kunnen worden hoe meer publieke sturing aan het bestemmingennetwerk kan worden gegeven.
- ✓ Zorg voor meer economische meerwaarde door het inkomend toerisme te vergroten middels de ontwikkeling van een gezamenlijke strategie en samenwerking tussen de brancheverenigingen (Eindhoven365 en VisitBrabant), gemeente Eindhoven, Provincie Noord-Brabant, Brainport Development en Eindhoven Airport. Onderzoek de mogelijkheid voor een Regiofonds.
- ✓ Werk aan een stevigere verbinding tussen Eindhoven Airport en de regio door activiteiten gericht op sociale meerwaarde verder uit te breiden en zichtbaar te maken.
- ✓ Maak de uitvoering van de Gebiedsvisie een onderwerp van gesprek in de Permanente structuur.

Vertrouwen vanuit de omgeving

- ✓ Benoem in overleg met de Stuurgroep een kwartiermaker die de Permanente structuur zo snel mogelijk opricht.
- ✓ De Permanente structuur heeft de vorm van een stichting en wordt opgezet conform de uitgangspunten en functies zoals beschreven in dit advies. De bestaande overlegstructuren gaan op in één structuur met een onafhankelijke voorzitter en secretariaat.
- ✓ Spreek met elkaar in de Permanente structuur af aan welke randvoorwaarden het proces moet voldoen voor het ontwerp van een vliegroute.

De sturing tot 2022 en het model daarna kan als volgt worden weergegeven.

- Door tot 2022 het aantal vliegbewegingen te maximaliseren op 41.500 en niet meer te vliegen na 23.00 uur in combinatie met een beperkte vlootvernieuwing daalt de contour.
- Opstellen nieuwe MER zodat in 2022 de exacte norm in km² wordt bepaald en vastgelegd.
- Vanaf 2022 treedt het nieuwe sturingsmodel in werking.

Eerste reactie BVM2

- BVM2 is positief over de wijze waarop Pieter van Geel het raadplegingsproces dat vooraf ging aan het advies ingericht heeft.
- Vele uiteenlopende belangengroepen zijn op een correcte wijze gehoord, waaronder BVM2 en andere bewonersgroepen.
- Daarnaast is er aanvullend onderzoek verricht, dat geresulteerd heeft in nieuwe inzichten.
 - ✓ Hiermee is onder andere tegemoet gekomen aan een langlopende ergernis van BVM2, namelijk dat het, nog door ex-staatssecretaris Mansveld toegezegde, onderzoek naar hinderbeperkende maatregelen alsmaar niet plaatsvond.
- Ook is een krimpscenario onderzocht.

Eerste reactie BVM2

- In het advies wordt een absolute reductie voorgesteld van de geluidshinder, en een beperkte reductie van de toxische uitstoot.
- Ook is een paragraaf over vliegen en klimaat opgenomen.
 - ✓ Deze paragraaf gaat verder dan het officiële standpunt van de luchtvaartbranche, zoals verwoord in het actieplan “Slim en duurzaam”, dat de luchtvaartsector op 3 oktober 2018 ingediend heeft.
- Het vliegveld moet toegroeien naar een nutsvoorziening voor de regio.
- Er ontstaan nieuwe industriepolitieke kansen.
- De toekomstige invloed van de regio op de ontwikkeling van het vliegveld moet in een nieuwe overlegstructuur, waarin ook de omwonenden zijn vertegenwoordigd, gewaarborgd worden.

Kanttekeningen BVM2

Verschillende denklijnen van BVM2 keren terug in het advies.
Echter:

- Tot 2022 alleen afname van de geluidshinder door maximeren aantal vliegbewegingen op 41.500 en geen geplande vluchten meer na 23:00 uur.
- Reductie van geluidshinder in deze periode zeer beperkt en de eerste daarop volgende jaren ook, totdat de beoogde vlootvernieuwing vanaf circa 2025 echt effect gaat krijgen.
- BVM2 is van mening dat voor een snelle reductie van de door omwonenden ervaren geluidshinder een beperkte krimp van het aantal vliegbewegingen in de periode 2022 tot en met circa 2025 onontkoombaar is (circa 500 tot 1000 per jaar).

Kanttekeningen BVM2

- Wens van omwonenden om vliegtuigen in het weekend pas vanaf 08:00 uur te laten vertrekken (i.p.v. 07:00 uur) niet gehonoreerd.
- Het advies sluit echter niet uit dat dit in de toekomst alsnog gebeurt om de geluidshinder terug te dringen tot het voor 2030 geformuleerde doel.
- De klimaatparagraaf is een stap vooruit, maar deze stap is **lang niet groot genoeg.**
 - ✓ Een bedrag van €1 per ticket bijvoorbeeld om een klimaatfonds te voeden zal te weinig blijken om een omslag naar duurzame brandstoffen echt tot stand te brengen.
- Vooralsnog betekent duurzame brandstof biokerosine. BVM2 wil dat deze aan de recente Europese RED II-richtlijnen voldoet.

Conclusie BVM2

- Het BVM2-bestuur meent dat het advies alleszins verdedigbaar is, al blijft zij op onderdelen streven naar verbetering.
- Politieke en maatschappelijke organisaties in de regio zouden de uitvoering van het advies eensgezind moeten bevorderen.

Hoe nu verder ...

- Het advies is op 25 april 2019 aangeboden aan de minister van I&W.
- De minister heeft het advies ter advisering voorgelegd aan de Stuurgroep "Eindhoven Airport na 2019".
 - ✓ Eindhoven Airport, gemeente Eindhoven, omliggende gemeenten (vertegenwoordigd door Best), ministeries van I&W en Defensie, provincie Noord Brabant.
- Deze stuurgroep stuurt uiterlijk half juli 2019 haar reactie naar de minister.
- Een besluit van de minister over het advies zal in de tweede helft van 2019 worden genomen.